

**MAJLIS PENYAMPAIAN HADIAH KEWARTAWANAN MALAYSIA ANJURAN
INSTITUT AKHBAR MALAYSIA**

HOTEL HILTON, PETALING JAYA, 22 FEBRUARI 1990

Yang Berhormat Dato Mohamed Rahmat,

Menteri Penerangan;

Yang Berbahagia Tuan Haji Mazlan Nordin,

Dif-dif kehormat;

Tuan-tuan dan Puan-puan sekalian.

Saya mengucapkan terima kasih kepada Institut Akhbar Malaysia kerana menjemput saya ke Majlis Anugerah Hadiah Kewartawanan ini. Saya mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan tahniah kepada pemenang-pemenang. Kepada mereka yang tidak berjaya kali ini, saya berharap tuan-tuan dan puan-puan akan terus berusaha untuk mencapai kejayaan. Tuan-tuan dan Puan-puan,

2. Media massa bukan sahaja berperanan memberi maklumat tetapi juga bertanggungjawab terhadap kesejahteraan dan pembangunan masyarakat, terutama dalam sebuah negara yang membangun seperti Malaysia. Dalam hubungan ini, di negara kita pihak akhbar dan kerajaan mempunyai objektif yang boleh dikatakan sama. Malangnya ada pendapat bahawa kredibiliti sesebuah akhbar bergantung kepada sikap adversary terhadap kerajaan. Sementara pendapat semasa mentafsirkan kebebasan akhbar adalah kebebasan daripada cengkaman kerajaan, kebebasan juga harus bermakna kebebasan daripada kongkongan pihak yang lain, yang juga mampu memperalatkan akhbar untuk kepentingan mereka. Justeru itu sikap adversary terhadap Kerajaan tidak sepatutnya menjadi ukuran kredibiliti sesebuah akhbar.

3. Ini tidaklah bererti yang pihak akhbar tidak boleh mengkritik dan menegur Kerajaan. Di dalam negara yang mengamalkan sistem demokrasi seperti Malaysia, kritikan dan teguran terhadap kerajaan amatlah penting untuk menentukan penyalahgunaan kuasa tidak mudah berlaku dan segala dasar dan tindakan kerajaan membawa kebaikan kepada rakyat dan negara. Tetapi menidakkan yang baik hanya kerana kononnya ingin mempertahankan kebebasan dan kredibiliti dan mungkin kerana kepentingan komersial, sebenarnya mencabul hak dan kebebasan yang diberikan kepada akhbar.

Tuan-tuan dan Puan-puan,

4. Kini kita berada di dekad 90an, satu dekad yang penuh cabaran. Kini juga terdapat pembaharuan-pembaharuan dalam hampir semua bidang. Di antaranya ialah pembaharuan dalam bidang teknologi maklumat. Kita sekarang ini dibanjiri dengan laporan-laporan dan maklumat-maklumat daripada dalam dan luar negeri. Dengan itu tanggungjawab akhbar bukan lagi hanya menyampaikan laporan dan maklumat tetapi juga perlu memilih di antara bahan-bahan berita yang banyak itu. Apabila akhbar memilih, secara tidak langsung akhbar menjadi

sensor atau penapis. Sepertimana juga pihak akhbar tidak suka kepada tapisan rasmi, begitu juga akan ada orang lain yang tidak suka akan tapisan yang dibuat oleh akhbar.

5. Sebagai contoh perkembangan yang berlaku di arena antarabangsa, seperti pergolakan politik di negara-negara Eropah Timur, sudah tentu menambahkan lagi perasaan ingin tahu di kalangan masyarakat. Boleh dikatakan hampir setiap hari akhbar-akhbar kita menyiarkan berita-berita mengenai pergolakan politik, ekonomi, sosial antarabangsa. Juga disiarkan ialah rencana-rencana atau features mengenai berbagai-bagai tema. Akan tetapi kebanyakan bahan-bahan ini diperolehi daripada agensi-agensi berita antarabangsa atau akhbar-akhbar Barat. Hanya kadangkala sahaja rencana- rencana ditulis oleh wartawan-wartawan daripada negara- negara membangun. Bagi akhbar-akhbar di Malaysia, mereka tidak mempunyai ramai wartawan yang bertugas di luar negeri.

6. Dengan ini berita-berita dan rencana-rencana yang kita baca adalah melalui kacamata dan pandangan orang-orang asing yang mempunyai nilai-nilai dan pendekatan-pendekatan yang tidak semestinya sama dengan kita. Dengan disogok oleh berita-berita daripada punca-punca asing, maka ada kemungkinan lama-kelamaan nilai, sikap dan pendirian kita akan terjejas. Secara tidak langsung, sedikit sebanyak kita mengikut pemikiran cara barat yang sudah tentu mengutamakan kepentingan mereka. Sementara kita berjaya menghapuskan penjajahan fizikal dengan kemerdekaan yang kita capai, tetapi kerana penguasaan media oleh barat, pemikiran kita masih dijajah. Memang benar, adalah sukar bagi media massa kita untuk mendapatkan maklumat-maklumat ini sendiri. Tetapi masanya sudah tiba bagi kita menempatkan wartawan- wartawan kita sendiri di beberapa buah negara. Untuk mencapai tujuan ini, mungkin akhbar-akhbar di Malaysia dapat mengadakan satu bentuk kerjasama.

7. Saya sedar dan faham bahawa oleh kerana constraint kewangan dan kakitangan, dan daripada aspek practicality, akhbar-akhbar tempatan, seperti juga kebanyakan akhbar- akhbar di seluruh dunia, akan terus bergantung kepada agensi-agensi berita antarabangsa untuk berita-berita mereka. Saya juga ingin menegaskan bukanlah maksud saya bahawa bahan-bahan berita asing tidak boleh digunakan sama sekali. Hanya yang saya harap ialah lebih ramai lagi wartawan Malaysia dapat menulis mengenai isu-isu antarabangsa dengan cara yang non-orthodox dan berlainan daripada kacamata barat tetapi masih mempunyai logik dan pemikiran yang bernas dan tersendiri.

Tuan-tuan dan Puan-puan,

8. Saya percaya tugas seseorang pengarang dan wartawan di dalam sebuah masyarakat majmuk bukanlah mudah, terutama sekali sekiranya ia berhadapan dengan isu-isu kaum dan agama. Perkara-perkara seumpama ini, boleh menyinggung perasaan dan sensitiviti. Ini lebih-lebih lagi sekiranya sesuatu isu itu sengaja dibesar-besarkan. Ini tidaklah bermakna yang pihak akhbar tidak boleh langsung melaporkan hal-hal yang melibatkan ras dan agama. Akan tetapi setiap wartawan perlulah bersikap jujur dan adil sekiranya membuat laporan

mengenai perkara-perkara ini. Para wartawan perlu menimbang sama ada penerbitan sesuatu bahan berita itu akan memberi manfaat kepada masyarakat ataupun sebaliknya.

9. Kejadian yang kecil di satu tempat dalam satu konteks tidak menjadi kontroversial dan sensitif jika dihadkan kepada tempat itu sahaja. Tetapi akhbar adalah penyebar berita sehingga ke seluruh negara. Apabila sesuatu yang kecil disebar luas, ia menjadi besar. Untuk menjadikan peristiwa kecil itu lebih sensational, ia diwarnakan pula dengan kata-kata dan susunan ayat dan kadang-kadang diputar dan dibelitkan. Dengan itu sesuatu yang pada mulanya masalah kecil menjadi isu besar.

10. Hak mengetahui atau the right to know dicipta dan dipuja oleh orang-orang yang berkepentingan, orang-orang yang mahu menjadikan tugas mereka begitu essential. Tetapi hakikatnya ialah banyak yang berlaku dalam dunia ini yang kita tidak mungkin mengetahuinya. Sayugia diingatkan bahawa yang kita tidak akan mati kalau kita tidak mengetahui sesuatu hal itu. Justeru itu janganlah terlalu fanatik tentang soal the right to know ini. Ada kalanya adalah lebih baik jika sesuatu berita itu tidak disebar. Oleh kerana kita tidak mungkin menyebarkan semua berita, kita terpaksa memilih. Apa salahnya jika kita memilih berita yang membina daripada yang hanya boleh membawa keburukan walaupun kononnya berita yang buruk lebih menarik daripada berita yang baik. Kita sering mengecam peniaga yang hanya mengutamakan keuntungan dan tidak menghiraukan kepentingan masyarakat. Apakah dengan kita mengutamakan larisnya penjualan akhbar kita, kita tidak sama tamak dengan peniaga yang hanya mengutamakan keuntungan?

Tuan-tuan dan Puan-puan,

11. Saya tidak bercadang untuk bercakap dengan lebih panjang lagi kerana saya rasa memadai dengan apa yang telah saya sebutkan. Saya berharap tuan-tuan dan puan-puan dapat memikirkan pandangan yang dilahirkan ini. 12. Sekali lagi saya mengucapkan terima kasih kepada Institut Akhbar Malaysia kerana menjemput saya ke Majlis ini. Saya percaya penganugerahan seumpama ini akan terus mendorong wartawan-wartawan kita untuk meningkatkan lagi taraf profesionalisma mereka.

Terima kasih.